

Ústavní soud

Joštova 625/8
660 83 Brno

V Brně dne 20. 3. 2021

Sp. zn. nepředchází

ÚSTAVNÍ STÍŽNOST

směřující proti zásahu do lidské důstojnosti a základních práv stěžovatelky ze strany moci výkonné a na zrušení usnesení, kterým byl vyhlášen nouzový stav

Žádost o přednostní projednání

Stěžovatelka: Mgr. Vendula Zahumenská, Ph. D., bytem Lidická 19, 602 00 Brno

Právní zástupce: David Zahumenský, advokát AK se sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3,
602 00 Brno

1

Účastníci: Vláda ČR, Úřad vlády České republiky, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1 - Malá Strana, PSČ 118 01

Ministerstvo zdravotnictví, Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

Elektronicky

Přílohy

- plná moc
- studie podrobuující kritice studii, na základě které začaly být široce používány PCR testy k identifikaci přítomnosti nového typu koronaviru
- odpověď Českého statistického úřadu k otázkám týkajícím se koronaviru
- 2 odborné články právníka Jaroslava Kuby („Pravomoci vlády za nouzového stavu“ a „K právnímu státu tři dekády poté“)
- Odborný text „Místopředseda ČAK Tomáš Sokol: O nouzovém stavu a jeho účinnosti“
- Studie "Infection fatality rate of COVID-19 inferred from seroprevalence data"
- Článek „Mikrobioložka: Testování bezpříznakových lidí považují za neefektivní“
- Údaje o kapacitě nemocnic v ČR na stránkách Hlídač státu
- Článek „Advokát má kvůli neúspěšným žalobám proti opatřením ústavní soudce za servilní k vládě. Ti si na něj teď stěžují“
- Kárný podnět podaný na stěžovatelku a jejího právního zástupce

Přílohy budou doplněny poté, co bude stěžovatelce sdělena spisová značka

Motto:

„Pokud připustíme, aby lidská bytost v naší velmi bohaté a marnotratné civilizaci strádala bez obydlí či lékařské péče, zasahujeme tím nejen do jejího práva na soukromí či zdravotní péči, ale i do samotné substance její lidské důstojnosti. Do lidské důstojnosti však můžeme zasáhnout i tím, že z této lidské bytosti učiníme objekt péče státu či odborníků, aniž bychom ji respektovali jako aktivní subjekt, který rozhoduje v rámci svých schopností o svém osudu.“

Kateřina Šimáčková, soudkyně Ústavního soudu.¹

¹ <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ustavni-pravo/ostych-pred-dustojnosti-jako-pravnim-pojmem-aneb-kdy-se-soudce-bez-dustojnosti-neobejde>

I.

Zásah ze strany vlády a ministerstva zdravotnictví do důstojnosti a práv stěžovatelky

[1] Vyhlášení nouzového stavu, vydávání krizových opatření a mimořádných opatření ministerstva zdravotnictví má zcela zásadní dopady na život stěžovatelky.

[2] Vydání níže uvedených krizových opatření vlády silně zasáhlo do lidské důstojnosti a do práva stěžovatelky na soukromý a rodinný život, které je garantováno v čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a v čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[3] **Stěžovatelka žádá, aby byla stížnost projednána v co nejkratší možné době, a to samozřejmě konečně věcně.**

[4] Stěžovatelka si není jistá, zda si ústavní soudci vůbec umí vzhledem ke svému převažujícímu pohlaví, věku nebo bezdětnosti představit život pracující matky s dětmi na prvním a druhém stupni základní školy v době „pandemické.“ Není si taky jistá, jestli soudci vůbec chodí mezi lidi, baví se s nimi a vědí, jak vypadá běžný život v podzámčí, kde mnohým dochází peníze a živoří nebo s nemusí skutečně bát policistů. Stěžovatelka si neumí představit, že by policisté zakročili vůči soudci Ústavního soudu, proto chápe, že se opatření soudců prakticky netýkají.

[5] Popis běžného dne stěžovatelky:

„Probudím se zpocená z nějakého tíživého snu po noci plné opakovaného buzení se. V uchu mi pořád nepříjemně píská. Uvědomím si, že jsem nevolník. Nejsem už lidskou bytostí, ale objektem něčí hry. Chvilí ležím a snažím se přesvědčit, že musím vstát, mám přece děti. Slyším je za zdí malinké ložnice, kam se vejde leda postel a teď je vedle ní nacpaný odřený psací stůl pro syna, který nejspíš nebude ještě dlouho chodit do školy ani do svého milovaného juda. Za to chodí na rehabilitaci s křivými zády...

Vzdychnu a vylezu z postele. Popaměti uvařím kaši, kafe a vynadám dětem, že si nepustily včas notebooky. Ty staré krámy, které byly před rokem určené k vyhození a teď jsou přelepené stříbrnou tejpou, aby ještě fungovaly, mají sakra dlouhý rozjezd a hlavně děcka nikdy neví, jestli se ještě spustí. Ale musí být spokojené, jejich spolužáci si kazí oči u mobilů, na kterých sledují smutné čtverečky, které nahrazují jejich spolužáky. Rodiče prostě nemají na to, aby vyhazovali tisíce za nové počítače pro každého člena domácnosti.

Po snídani pouštím svůj notebook. Taky není prvotřídní, ale co. Mám pár hodin na to, abych pracovala na zakázkách. Soustavně mi u toho asistují děcka, kterým „nejde pustit Edookit“ nebo „nefunguje wifi“ nebo „se něco zaseklo“ nebo „mami, potřebuju tohle vytisknout“. V 10. 30 musím začít vařit oběd. Achjo, co zase? Tři sta šedesátý pátý oběd... děti si stěžují, že špagety už nechtějí. Strávím hodinu u plotny. Jíme.

Zpět k práci se dostávám v pravé poledne. Piju asi sedmé kafe, zdá se mi, že už mi přeskočí. Děcka se hádají, kdo z nich je větší debil: „Ty seš.“ „Ne, to ty.“ „Ty, debile.“ „Ne, ty, protože jsem to řekla!“ Argumenty mají podobné jako naše vláda.

Snažím se psát analýzu územního plánu pro jednoho milého starostu. Chtěla bych, aby práce byla perfektní, ten člověk si to zaslouží. V 15. 00 jdu nakoupit. To znamená, že pro dnešek končím s prací. Vycházím na ulici a hned se rozhlížím, jestli někde není nějaký „fízl.“ Opravdu nesnesu mít zahalený obličej, když se tomu dá nějak vyhnout. Je mi z toho zle, klepou se mi ruce. Dojdu k Bille a zhnuseně se dívám na obludné plakáty vyzývající k dodržování 3R. Napadne mne písnička z animáku Rychlá rota: „... a hrají fěr, ve znaku mají 2xR!“ Jééé, to byla krásná svobodná doba dětství v devadesátkách!

Nasazuju náhubek, znamení ponížení (jak se mi hnusí zahalování obličejů, které považuju za znak porobení ženy v islámu), a jdu nakoupit. Dívám se, že se potraviny zase zdražily... není to veselé. Lidi jsou taky naštvaní a agresivní. Prodavačka někomu nadává, že nemá respirátor na nose. Myslím na Ženu za pultem s uječené: „Panéééé, nechodte mi tam bez košíku“. Božena Böhmová zahrála protivnou pokladní úžasně. Přesto bych byla v sedmdesátých letech radši než v roce 2021. Bizarní myšlenka, říkám si, ale... ve společnosti je atmosféra horší než kdy dřív... a tehdy se aspoň smělo chodit do práce, na pivo, do lesa, děti směly do školy, na kroužky, za kamarády, za babičkou na venkov, za milencem...

Děcka mezitím s velkým brbláním vysály a vyčistily morčata.

Jdu domů a pak s dětmi ven. Od 16.00 do 17.30. Každý den. Pořád dokola ten stejný okruh. Syn je otrávený, dcera se drží. Pes je jediný spokojený. Aspoň si vymění vzkazy se svými druhy. Venku nahlížím za každý roh a pořád posílám děti, aby se podívaly, zda neuvidí policajty. Za dýchání kyslíku platím tvrdou daň v podobě velkého stresu. Nesmíme jet mimo Brno, nesmíme do lesa, kde to máme rádi. Smíme se pohybovat jen tam, kde je zničená příroda a desítky nebo stovky Brňanů okolo nás. Děti občas chodí za kamarády, lítají po venku a je to aspoň trochu normální. Judo, Pejskoviny, pěstování bonsajů a jiné kroužky mít nesmí. Jsou taky potrestané za něco, co nespáchaly. Mají dovoleno být v domácím vězení, stejně jako já. Nesmí ani za babičkou, nesmí na chalupu, kde je zahrada a se psem by se dobře proběhly a pak by šly za humna na procházku. Nesmí. Jsou vyvrhelové, nevolníci.

V 17.30 si honem stoupám k plotně a vařím. Pak jíme. Večer nepůjdu za kamarádkou, nepůjdu do hospody, nepůjdu do kavárny, po deváté nepůjdu dokonce ani ven.

Po večeři se děti musí zabavit samy, protože nám s Davidem, který přišel na večeři, začíná druhá směna – boj za svobodu. Do desíti, někdy do jedenácti tůkáme do klávesnic. Pak jdeme spát. Čeká mne neklidná noc a smutné probuzení.

II.

Napadená opatření moci výkonné

II.1. Vyhlášení nouzového stavu vládou ČR

[6] Usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 196 byl Vládou ČR podle čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen pro území České republiky v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky nouzový stav (dále také jen „Usnesení o vyhlášení nouzového stavu“).

[7] Stěžovatelka poukazuje na to, že již předchozí vyhlášení nouzového stavu proběhlo v rozporu se zákonem (ostatně tak proběhla všechna vyhlášení nouzového stavu, jak již na jaře velmi přesně popsal advokát Tomáš Sokol v článku O nouzovém stavu a jeho účinnosti a jak již stěžovatelka namítala ve svých dříve podaných ústavních stížnostech, které Ústavní soud bez meritorního přezkumu odmítnul.²

[8] Nyní je už ale zcela evidentní, že exekutiva se neřídí žádnými pravidly.

[9] Poslanecká sněmovna rozhodla o ukončení nouzového stavu ke dni schválení tzv. pandemického zákona, nejpozději však ke dni 27. 2. 2021. Přes tuto výslovně projevenou vůli kontrolního orgánu nad konáním vlády exekutiva znovu usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 196 vyhlásila nouzový stav.

[10] Jak dlouho se ještě budou soudci Ústavního soudu tvářit, že stále žijeme v právním státě? Jak mohou vůbec setrávat ve svých funkcích, pokud odmítají poskytnout ochranu základním právům jednotlivců a hodnotám ústavního pořádku?

[11] **I Městský soud v Praze měl v rozsudku č. j. 17 A 126/2020- 84 více odvahy, než celý Ústavní soud**, který se už skoro rok schovává za nedostatek aktivní legitimace jednotlivců, kterým je zásadním způsobem zasahováno do jejich práv. Tento obecný soud měl odvalu prohlásit, že již v případě nouzového stavu: *„o faktické pokračování nouzového stavu vyhlášeného usnesením vlády č. 125, a to proti vůli Poslanecké sněmovny, která s pokračováním tohoto nouzového stavu nevyslovila souhlas“*.

[12] Podle soudců se nemohly změnit ani důvody pro vyhlášení nouzového stavu, které byly známy i při projednávání žádosti o jeho prodloužení v Poslanecké sněmovně 11. února. Pokračování nouzového stavu od 15. února tak podle soudců odporuje ústavnímu pořádku.

[13] Soudci nepřihlédli ani k argumentu, že by Poslanecká sněmovna mohla nově vyhlášený nouzový stav opět zrušit. *„Ad absurdum si totiž lze představit dokonalé zacyklení, kdy by Poslanecká sněmovna vyhlášené nouzové stavy neustále rušila (či neprodlužovala), přičemž vláda by je neustále obnovovala s tím, že se přece nic neděje,*

² <https://advokatnidenik.cz/2020/03/23/mistopredseda-cak-tomas-sokol-o-nouzovem-stavu-a-jeho-ucinnosti/>

neboť Poslanecká sněmovna vyhlášený nouzový stav může znovu zrušit," popisují soudci v rozsudku s tím, že se jedná o učebnicový příklad obcházení ústavního pořádku.

[14] Relativní je taktéž argument, že se vláda svým postupem snaží dostát své povinnosti chránit životy a zdraví občanů, neboť je postaven na nesprávné premise, že tak nelze činit bez nouzového stavu. **„I kdyby se však o jedinou autoritu jednalo, je třeba trvat na tom, že účel (byť legitimní a ušlechtilý) nesvětí prostředky; opačný přístup snad může platit v autoritářském či totalitním státu, avšak v tuzemsku existuje čl. 1 odst. 1 Ústavy, dle něhož Česká republika je demokratický právní stát,“** konstatují soudci.

[15] Unesení Poslanecké sněmovny z 18. února, kterým ruší nouzový stav nejpozději k 27. února na věci podle soudců nic nemění. „*Toto usnesení jednak žádným způsobem neratihabuje protiústavní trvání nouzového stavu, jednak nic nemění na tom, že ke dni vyhlášení tohoto rozsudku tento nouzový stav trvá,*“ uvažují soudci.

[16] Rozsudek pak uzavírají shrnutím, které je postavené na teorii plodů otráveného stromu: ***„Vzhledem k tomu, že krizové opatření č. 63/2021 Sb. povstalo z protiústavně vyhlášeného nouzového stavu, samo je zatíženo nezákonností, resp. protiústavností (plod otráveného stromu); bez nouzového stavu není krizových opatření“.***

[17] Zohlednit je nutno také skutečnost, že poslanecké sněmovna zcela evidentně vážala možnost trvání dalšího nouzového stavu pouze do období, než bude přijat pandemický zákon a bude vyhlášen stav pandemické pohotovosti. Přitom toto vláda nerespektovala a tak nyní došlo pouze k přidání dalšího mimořádného stavu, jež rovněž závažným zásahem zasahuje do práv stěžovatelky vedle nouzového stavu. Přitom je zřejmé, že vláda neplní své povinnosti podle pandemického zákona a neinformuje poslaneckou sněmovnu ve stanovených intervalech.

II.2 Krizová opatření vlády a mimořádné opatření omezující práva a svobody stěžovatelky

[18] Dne 26. 2. 2021 byla přijata čtená krizová opatření, která stěžovatelka touto stížností napadá:

- Usnesení č. 198: Krizové opatření o omezení volného pohybu s účinností od 27. do 28. února
- Usnesení č. 199: Krizové opatření o omezení provozu orgánů veřejné moci a správních orgánů
- Usnesení č. 200: Krizové opatření o omezení provozu škol a školských zařízení s účinností od 27. února do 21. března
- Usnesení č. 216: Krizové opatření o omezení volného pohybu s účinností od 1. do 21. března

- Téhož dne byl přijato rovněž Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví k nošení ochranných prostředků dýchacích cest č. j. 15757/2020-45/MIN/KAN
- Platnost přijatých opatření byla prodlužována a některá byla doplňována a měněna. Dne 18. 3. 2021 bylo přijato usnesením vlády č. 299: Krizové opatření o omezení volného pohybu.

III.

Přípustnost ústavní stížnosti

[19] Stěžovatelka si je vědoma judikatury Ústavního soudu (např. usnesení ze dne 25. 7. 1994 sp. zn. I. ÚS 92/94), dle níž **za zásah orgánu veřejné moci, jímž je porušeno základní právo občana, nelze považovat legislativní činnost. Současně ale, pokud má být Česká republika nadále považována za právní stát, musí být základní práva a svobody občanů pod ochranou soudní moci.**

[20] Stěžovatelka má za to, že Ústavní soud má povinnost zohlednit závazky ČR z mezinárodního práva (srov. čl. 10 Ústavy), konkrétně pak lidskoprávních úmluv, když podle **čl. 13 Úmluvy** o ochraně lidských práv a základních svobod **má mít každý jednatel k dispozici efektivní prostředek nápravy na vnitrostátní úrovni.**

[21] Podle stěžovatelky je iracionální a neodpovídající roli Ústavního soudu výklad, který ústavní soudci zaujali v odmítavých usneseních vydaných ve věcech Pl. ÚS 8/20, Pl. ÚS 10/20 a dalších, které zřejmě byly vydány ve strachu. Není možné dopustit, aby krizová opatření (resp. jejich dopady na život stěžovatelky) mohly napadnout pouze zvláštní kvalifikovaní navrhovatelé podle zákona o Ústavním soudu.

[22] Není možné připustit, aby jednatel neměl efektivní prostředek nápravy, jak se bránit proti neústavním krizovým opatřením. Protiústavnost přitom byla konstatována nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 106/20 (na základě návrhu senátorů).

[23] Ústavní soud zde mimo jiné konstatoval: **„...veřejnou moc lze uplatňovat pouze v případech předvídaných právem, základním stavem jednotlivce je stav svobody. Státní (veřejná moc) je sice legitimována i ústavně zmocněna k tomu, aby do tohoto základního stavu zasáhla, tedy aby práva a povinnosti jednotlivců regulovala, povaha tohoto zásahu však musí respektovat text i smysl ustanovení čl. 2 odst. 3 Listiny. Stát tudíž může jednotlivci ústavně předvídaným způsobem adresovat určitý příkaz či zákaz, nesmí však základní logiku vztahu mezi veřejnou mocí a jednotlivcem obrátit. Nelze tedy právním předpisem obecně a zcela neodůvodněně zakázat „vše“ a formou výjimek pak určité oblasti zasažené zákazem „zpětně povolit“ (opět bez jakéhokoliv odůvodnění).**

[24] Obdobná legislativní technika, kterou Ústavní soud prohlásil za nezákonnou a protiústavní, je nadále používána v krizových opatřeních. Jde vidět, že si moc výkonná nic nedělá z toho, co Ústavní soud judikuje. Jak je možné připustit, že když senátoři či poslanci nepodají návrh na zrušení krizových opatření, tak stěžovatelka nemá možnost se domoci přezkumu? Jak je možné dopustit, že by stěžovatelka neměla přístup k soudu?

[25] Stěžovatelka si je vědoma toho, že krizová opatření jsou materiálně opatřeními obecné povahy (viz také text několika autorů publikovaný v časopisu Právník č. 5/2020 - [https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/3.DIS. Dienstbier 417-432 5 2020.pdf](https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/3.DIS._Dienstbier_417-432_5_2020.pdf) nebo starší komentář ke krizovému zákonu od nakladatelství Wolters (kde je spoluautorem předseda ÚS Rychetský).

[26] Stěžovatelka nevěří tomu, že by Ústavní soud po občanech požadoval jako podmínku pro poskytnutí soudní ochrany to, aby se dopustili přestupku. Ústavní soud přeci nemůže nikoho nabádat k tomu, aby porušoval platné právo, byť jsou to nesmyslná krizová opatření. I zde platí: špatný zákon, ale zákon. Přestože tedy stěžovatelka považuje v této stížnosti předestřená omezení základních práv za ústavně nekonformní, je si vědoma své povinnosti se až do eventuální derogace napadených opatření jimi řídit, přičemž **nelze po ní legitimně očekávat, že bude vědomě a účelově postupovat v rozporu s uloženými povinnostmi, nemá-li se již aktivovat právo na odpor podle čl. 23 Listiny.**

[27] Stěžovatelka si je jistá, že Ústavní soud nesmí a snad ani na úrovni morální nemůže žádat po fyzických ani právnických osobách, aby porušovaly pravidla, pokud chtějí dosáhnout možnosti hájit svá práva u soudu a pokud chtějí dosáhnout na soudní ochranu.

[28] Stěžovatelka rovněž podotýká, že **předmět její ústavní stížnosti má naprosto zásadní přesah nad rámec jejich vlastních zájmů**, neboť namítané zásahy do jejích práv se dotýkají všech osob na území ČR. Stěžovatelka tak poukazuje na ustanovení § 75 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, podle kterého Ústavní soud neodmítne přijetí ústavní stížnosti, i když není splněna podmínka podle předchozího odstavce, jestliže: „a) stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy Stěžovatele a byla podána do jednoho roku ode dne, kdy ke skutečnosti, která je předmětem ústavní stížnosti, došlo“. Stěžovatelka se dovolává aplikace tohoto ustanovení, neboť její stížnost podstatně převyšuje zájmy jí samotné a byla podána ve lhůtě 1 roku od přijetí předmětných opatření exekutivy.

IV.

Protiústavnost zásahu do práv stěžovatelky

[29] Stěžovatelka se dovolává ochrany své důstojnosti jako lidská bytost a občan České republiky. Stěžovatelka není zločinec, nespáchala trestný čin, přesto s ní státní moc zachází jako s nevolníkem. Diskriminuje ji jako ženu. Vláda jí odebrala takřka veškerou svobodu, kterou jí jen po kouskách „vrací a přiznává“, jak se jí zlíbí.

[30] **Stěžovatelka má přitom za to, že vláda neprovedla žádnou cost benefit analýzu, kde by zhodnotila přínosy a negativa opatření, která jsou přijímána již rok. Vláda tedy přinejmenším žádnou takovou analýzu nepředložila a tato není**

součástí ani odůvodnění krizových opatření, ani mimořádných opatření přijímaných ministerstvem.

[31] Stěžovatelka **nezpochybňuje to, že mají být přijímána určitá opatření v důsledku epidemie. Zpochybňuje však to, že by byla vláda měla vůbec pravomoc přijmout taková opatření, které přijala, jakož i to, že by takové opatření bylo přiměřené a dokonce vůbec efektivní či přínosné pro ochranu ohrožených, kteří o takovou ochranu stojí (tomu nic nenasvědčuje a vláda již rok opakuje stále dokola tytéž chyba a dochází stále dokola k týmž neuspokojivým výsledkům).**

[32] **V důsledku přijatých opatření je zásadním způsobem snižována lidská důstojnost stěžovatelky i dalších občanů ČR, a to takovým způsobem, jako by stěžovatelka nebyla lidskou bytostí, ale pouze předmětem regulace.**

[33] Zde stěžovatelka poukazuje na to, že v ústavním pořádku České republiky je lidská důstojnost hodnotou ukotvenou v samých základech celého řádu základních práv. Je s ní spojen nárok každé osoby na respekt a uznání jako lidské bytosti, z něhož plyne zákaz činit z člověka pouhý objekt státní vůle, anebo zákaz vystavení osoby takovému jednání, které zpochybňuje její kvalitu jako subjektu.

[34] Těžištěm ústavního pořádku České republiky je jednotlivec a jeho práva garantovaná ústavním pořádkem ČR. Jednotlivec je východiskem státu. Stát a všechny jeho orgány jsou ústavně zavázány k ochraně a šetření práv jednotlivce. Pojetí naší ústavnosti se přitom neomezuje na ochranu základních práv jednotlivců (kupř. právo na život, zaručení právní subjektivity), ale v souladu s poválečnou změnou v chápání lidských práv (jež našla vyjádření např. v Chartě OSN či ve Všeobecné deklaraci lidských práv) se stala základní bází, z níž vychází interpretace všech základních práv, lidská důstojnost, která mj. vylučuje, aby s člověkem bylo zacházeno jako s předmětem. **Otázky lidské důstojnosti jsou v tomto pojetí chápány jako součást kvality člověka, součást jeho lidství. Garantování nedotknutelnosti lidské důstojnosti člověku umožňuje plně užívat své osobnosti.** Tyto úvahy stvrzuje preambule Ústavy, která deklaruje lidskou důstojnost za nedotknutelnou hodnotu, stojící v základu ústavního pořádku ČR. Stejně tak Listina základních práv a svobod garantuje rovnost lidí v důstojnosti (čl. 1) a garantuje subjektivní právo na zachování lidské důstojnosti (čl. 10 odst. 1).

[35] Jak ostatně judikoval Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 1586/09 ze dne 6. 3. 2012: **„Lidská důstojnost totiž představuje nejvyšší hodnotu stojící v základu celého českého právního řádu, jakož i ústavního pořádku... Tím se lidská důstojnost stává objektivní ústavní kategorií a působí ve vztahu k ostatním jinak nehierarchicky uspořádaným základním právům (klasickým a politickým) jako hodnota nadřazená. Pod zorným úhlem výše uvedeného je tak jakýkoliv zásah či snížení lidské důstojnosti skutečně nezbytné vnímat jako zásah velmi závažný, a tedy i stěžejně reparační, neboť lidská důstojnost je hodnotou horizontálně neporovnatelnou s ostatními ústavními hodnotami či společenskými normami...“**

[36] Podobně stěžovatelka poukazuje na vysvětlení k Listině základních práv EU, ve kterém se k článku 1 – Lidská důstojnost – konstatuje: „*Lidská důstojnost není jen základním právem jako takovým, ale **představuje samotný základ základních práv.** Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948 zakotvila lidskou důstojnost ve své preambuli: „U vědomí toho, že uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezcizitelných práv všech členů lidské rodiny je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě“. Soudní dvůr v rozsudku ze dne 9. října 2001 ve věci C-377/98 Nizozemsko v. Evropský parlament a Rada, Sb. rozh. 2001, p. I-7079 v 70. až 77. bodě potvrdil, že základní právo na lidskou důstojnost je součástí práva Unie. Z toho vyplývá, že **žádné z práv stanovených v této listině nesmí být použito na újmu důstojnosti jiného a že lidská důstojnost je součástí podstaty práv stanovených touto listinou. Musí být proto respektována, a to i tam, kde určité právo omezuje.**“*

IV.1. Přijatými opatření je stěžovatelka postavena na roveň nevolníka, neplatí, že každý může činit vše, co zákon nezakazuje a moc výkonná může jen to, co zákon předpokládá

[37] Vývoj definice osoby je podstatným způsobem spjat s otázkou otroctví, resp. s jeho zmizením a středověkou transformací v nevolnictví, a s jeho novým zavedením na úsvitu moderního věku. K slavné debatě o způsobilosti lidí být nositeli práv došlo po objevení Ameriky, kdy ve Španělsku nastala kontroverze o přináležitosti Indiánů k lidskému rodu; podle jedné strany jsou Indiáni otroky na základě své přirozenosti (J. G. de Sepúlveda), podle druhé mají dar lidského rozumu, a proto jim musí být křesťanství přinášeno bez použití síly a donucení (B. de Las Casas). Další zvláště citlivou otázkou rané modernity byla multiplikace různých zvláštních statusů a privilegií, poskytovaných vybraným sociálním skupinám za časů Ancien Régime. Tyto partikulární normy soukromého i veřejného práva vyjadřovaly nerovnost právních podmínek mezi od narození svobodnými lidmi. **Právě proti tomu postavily velké revoluce 18. století princip rovnosti před zákonem. Každý člověk musí být uznán jako svobodná osoba nadaná stejnými právy jako ostatní.**

[38] Po vyhlášení pandemie onemocnění covid-19 se západní společnosti jako by vrátily do období před francouzskou revolucí. Státní moc si v mžiku vzala zpět, co si na ní lidé vydobyli. Svou nesmyslnou doktrínou sebeomezení je to v ČR právě Ústavní soud, kdo nedokázal poskytnout moci výkonné žádnou zpětnou vazbu a důsledky tohoto přístupu pociťujeme všichni.

[39] Již rok je stěžovatelka postavena omezena na svobodě podobně, jako zločinec, kterému byl uložen trest domácího vězení. Může vyjet do práce, může si jet nakoupit, ale jinak by měla jen sedět doma. Podobně jako zločinec je přitom i při takto omezeném pohybu stěžovatelka neustále podrobována kontrolám na hranicích okresů apod. Jako nevolník se musí stěžovatelka prokazovat „glejtem“ svého zaměstnavatele, že má skutečně důvod z okresu vycestovat. Jinak by ji policisté (či povolání vojáci) poslali zpátky, v případě rychlého neuposlechnutí výzvy možná zakleklí krk stěžovatelky a chvíli

ji „podusili.“ Tato obava je více než důvodná, vždyť k takovým zákrokům již několikrát stačil fakt, že byl některý občan „drzý“ a neměl zahalený obličej.

[40] Když se chtěla stěžovatelka zúčastnit řádně ohlášené demonstrace v Brně dne 14. 3. 2021, nebyla na dané místo vpuštěna, protože odmítla prokázat svoji totožnost. Zelný trh v Brně, kde bylo shromáždění ohlášeno, ze všech stran uzavřeli policisté a pouštěli na místo jen toho, kdo prokázal, že je z Brna. Stěžovatelka také policistům řekla, že je z Brna a nic neporušuje (navíc jeden z policistů věděl, kdo stěžovatelka je a zjevně sledoval její aktivity). Proč tedy nebyla vpuštěna?

[41] Stěžovatelka se domnívá, že ona sama jako lidská bytost nadaná důstojností a přirozenými právy ztratila v této době hodnotu. Kvalita jejího života jako by nebyla podstatné ve jménu cíle, který exekutiva vyhlásila.

IV.2. Stěžovatelka je diskriminována jako žena

[42] Všechna přijímaná opatření mají zásadní diskriminační vliv na ženy. Stěžovatelka poukazuje na to, že třeba soudkyně Šimáčková k tomuto tématu vydala celou knihu „Mužské právo“. Proč se tedy nepostaví také při svém rozhodování za práva žen? Proč se nepostaví za stěžovatelku, která jako právnička již rok může vykonávat svoji práci jen ve velmi omezeném režimu a nemůže se jí ani slušně a přiměřeně živit?

[43] Stěžovatelka je nucena dlouhé měsíce namísto rozvoji své kariéry věnovat péči o děti. Její děti ve věku 10 (syn) a 12 (dcera) let nemohou chodit do školy, dcera, šestačka, nebyla ve škole už víc než rok, pokud nepočítáme září 2020. Děti, ač jsou mimořádně nadané, potřebují během dne pomoc stěžovatelky při výuce, potřebují, aby jim uvařila oběd stěžovatelka se navíc bojí je nechávat celé dny zavřené v maličkém městském bytě, protože po roce izolace jsou na sebe sourozenci občas napružení a ponorková nemoc se projevuje u dětí typicky – šarvátkami a hašteřením, které může skončit nepěkným úrazem. Také s ohledem na to, že nemohou chodit do kroužků a za kamarády potřebují, aby se jim stěžovatelka věnovala a aby s nimi denně chodila na delší procházky (ne, nedovolí si pustit dceru, aby bloumala sama po městě, které je plné zamaskovaných individuů (snad soudci znají film V síti a chápou, že maskování obličejů vždy vyhovovalo kriminálíkům). Holt nežijeme v Bullerbynu, kterým Ústavní soud rád argumentuje a dcera stěžovatelky nemá sílu a důvtip Pippi Dlouhé Punčochy.

[44] Stěžovatelka upřednostňovala po řadu let rozvoj svých dětí před kariérou. Proto je ona stále jen obyčejnou advokátní koncipientkou, zatímco její muž už je dávno advokát. Na to si stěžovatelka nenaříká – zvolila si dobrovolně a mít děti je dokonalé. Nicméně počítala s tím, že věci budou fungovat určitým způsobem, kterým fungovaly minimálně sto let – děti jsou ve škole a kroužcích nebo na chvíli venku s kamarády, rodiče v práci a pak o víkendech jsou spolu.

[45] Nyní ale jako rodina nemají jinou možnost, než aby to zase byla stěžovatelka, kdo je s dětmi doma, protože advokát prostě vydělá více peněz a má větší oprávnění než advokátní koncipientka, byť je stěžovatelka dobrou právničkou (i přes profesní ponižování,

které musí od Ústavního soudu zažívat ve vztahu ke stížnostem, které za sebe psala – očekává ostatně, že u této se jí dostane podobně nedůstojného jednání). Ostatně na nižší postavení advokátních koncipientů poukázal také soudce Šimíček v řízení sp. zn. Pl. ÚS 25/20, když stěžovatelce dal najevo, že nemůže v řízení před Ústavním soudem vystupovat samostatně jen proto, že ještě nesložila advokátní zkoušku. Stěžovatelka se tak musela nechat zastoupit svým manželem – advokátem.

[46] Stěžovatelka dále namítá, že kromě diskriminačních dopadů zavřených škol je diskriminována také stanovenou povinností se takřka všude ve veřejném prostoru zahalovat. Takto se totiž stěžovatelka podrobuje fakticky stejnému pravidlu, jaké po ženách požaduje právo šaría. Přitom stěžovatelka pravidla politického islámu považuje na neslučitelná se svobodou a jako pro ženu, která vyznává svobodu jako základní hodnotu je pro ni nesnesitelné se právu šaría podvolovat,

[47] Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku rozhodl dne 1. července 2014 ve svém velkém sedmnáctičlenném senátu případ *S. A. S. proti Francii* (stížnost č. 43835/11). Soud zkoumal zákaz zahalování obličejů u muslimských žen.

[48] Soud potvrdil, že zahalení obličeje je výrazem kulturní identity, která přispívá k pluralismu, jenž je pro demokracii nezbytný. Z toho stěžovatelka vychází, pokud jde o původ zahalování obličeje.

[49] Soud konstatoval, že **tvář má důležité místo v sociální interakci a překážka vytvořená jejím zahalením může být vnímána jako porušení práva ostatních na život ve společenství**. Soud si povšiml důrazu, který důvodová zpráva k předmětnému zákonu kladla na **„neslučitelnost dobrovolného a systematického zahalování obličeje se základními požadavky ‚společného života‘ ve francouzské společnosti“**, které „v rozporu s ideálem bratrství **nedostojí minimálnímu požadavku na zdvořilost potřebnou pro sociální interakci**“. Zákaz zahalování může být v zásadě považován za nezbytný pro ochranu práv a svobod jiných.

[50] Německý Spolkový ústavní soud v jednom ze svých rozhodnutí uvádí, že **„šátek není, na rozdíl od křesťanského kříže [...] sám o sobě náboženským symbolem. Srovnatelného působení se mu dostává teprve v souvislosti s osobou, která jej nosí, a jejím chováním [...] šátek může být zkratkou pro vysoce rozdílné výroky [...] V současné době je šátek stále více vnímán jako symbol islámského fundamentalismu, který vyjadřuje vymezení se vůči hodnotám západní společnosti, jako je sebeurčení jednotlivce a obzvláště emancipace ženy.**“ BVerfGE 108, 282 (2003), odst. 50 a 51, citováno dle BOBEK, Michal, BOUČKOVÁ, Pavla, KUHN, Zdeněk (eds.). Rovnost a diskriminace. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2007, s. 294.

[51] **Stěžovatelka považuje nucení k zahalování obličeje za diskriminační, neboť se zásadně neztotožňuje s výrazně diskriminačními požadavky muslimského vyznání vůči ženám a pocituje hluboké obavy o svoji vlastní svobodu, vynucuje-**

li stát zahalování obličejů jako běžnou normu našeho oblékání a chování ve společnosti.

[52] Tento svůj názor dokládá odborným rozbořem islámské trilogie (korán, hadísy a síra), kde se mj. uvádí:

- a. **Korán 4:34** *Muži zaujímají postavení nad ženami proto, že Alláh dal přednost jednomu z vás před druhými, a proto, že muži dávají z majetků svých (ženám). A ctnostné ženy jsou pokorně oddány a střeží skryté kvůli tomu, co Alláh nařídil střežit. A ty, jejichž neposlušnosti se obáváte, varujte a vykažte jim místa na spaní a bijte je! Jestliže vás jsou však poslušny, nevyhledávejte proti nim důvody! A Alláh věru je vznešený, veliký.*

[53] Korán obecně hovoří o ženách ve většině veršů negativně. Stejně tak se negativní spojení se ženou objevuje v hadísech. Stěžovatelka odkazuje v těchto otázkách na vědecký rozbor islámské trilogie provedený profesorem Billem Warnerem. Zdroj: Centrum pro studium politického islámu - <http://cspipublishing.com/statistical/women-hadith.html>

[54] **Vzhledem k tomu, že se islám postupně dostává do naší společnosti, stává se zakrývání obličeje projevem diskriminace a nerovného zacházení se ženami také v Evropě.** Například ve Francii senátní výbor pro islámskou radikalizaci sestavil zprávu, ze které vyplývá, že **islám prorůstá celou společností** (<https://www.senat.fr/notice-rapport/2019/r19-595-2-notice.html>).

13

[55] Není výjimkou, že se **v řadě evropských zemích prosazuje právo šaría, které je vůči ženám nespravedlivé a kruté.** Šíření práva šaría vyplývá např. ze zprávy Rady Evropy: The Council of Europe is "greatly concerned" by the application of Sharia in Europe (<https://eclj.org/religious-freedom/pace/le-conseil-de-leurope-sinquite-grandement-de-lapplication-de-la-charia-en-europe>). Prosazování norem, které silně poškozují ženy ve značné části světa do naší kultury považuje stěžovatelka za nebezpečné pro ni jako pro ženu.

[56] To, že islám využívá obličejové masky ke zrušení tzv. zákazu burek a nikábů vyplývá z činnosti řady subjektů během „pandemie“ koronaviru.³ Stěžovatelka z tohoto důvodu pocituje nucené zahalování obličejů jako silně ohrožující její postavení jako svobodné ženy.

[57] **Povinnost nosit roušku se u stěžovatelky trvale střetává s neotřesitelnou vírou, že zahalování obličejů je nepřipustným zásahem do přirozených lidských práv a svobod, které od samého počátku společnosti patří jedině a právě lidem a nikoli státu.** Jedná se o pevné a vážné mravní rozhodnutí v rovině dobra a zla ve smyslu tzv. výhrady svědomí podle nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1253/14).

³ Viz např. příspěvek šéfa mimořádně vlivné neziskové organizace Human Rights Watch, Kennetha Rothe <https://twitter.com/KenRoth/status/1259727061977051137>, nebo článek na CBC News <https://www.cbcnews.com/news/france-burqa-ban-islamic-face-coverings-masks-mandatory/>

[58] Stěžovatelka si uvědomuje, že lze namítat, že chirurgové nosí ústenky. Ano, to je pravda, tito lékaři se ale pohybují ve vysoce sterilním prostředí, ústenky používají sterilní a vyměňují a likvidují je podle předepsaných protokolů.⁴ Současně jde o důsledek svobodné volby povolání, které je navíc dostatečně honorováno. V případě stěžovatelky jde o nucení zakrývání cesty dýchacích mnohdy naprosto nevhodnými respirátory, které je podmínkou realizace svobody pohybu kdekoli mimo domov, dokonce i ve venkovním prostředí, jakož i toho nejnütnějšího jako je lékařská péče, povinné vzdělávání nebo obstarání základního finančního příjmu a dokonce potravin pro rodinu.

V.

Návrh

[59] **Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud rozhodl, že předmětná stížnost je ve smyslu § 39 ZÚS naléhavá a projednal ji přednostně s nejvyšším urychlením. Poukazuje přitom, že ve věci Pl. ÚS 111/20 (soudce zpravodaj byl Pavel Rychetský) byl Ústavní soud schopen stížnost, která směřovala proti asi 3 desítkám krizových opatření posoudit a rozhodnout během pouhého jediného týdne.**

[60] **Stěžovatelka navrhuje, aby Ústavní soud vydal tento nález:**

I. Vyhlášením nouzového stavu usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 196 byla porušena základní práva a svobody stěžovatelky.

II. Ústavní soud ruší usnesení o vyhlášení nouzového stavu usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 196 a všechna vydaná usnesení o prodloužení nouzového stavu, ev. pak určuje, že byly v době jejich účinnosti (ev. platnosti) v rozporu s ústavním pořádkem ČR (ev. že jejich veškerá ustanovení byla v době jejich účinnosti (ev. platnosti) v rozporu s ústavním pořádkem).

III. Krizovým opatřením přijatým usnesením vlády ze dne 26. února 2021 č. 198, č. 199, č. 200, č. 216 byla porušena základní práva a svobody stěžovatelky. Tato opatření se proto ruší, ev. pak se určuje, že jejich veškerá ustanovení byla v době jejich účinnosti (ev. platnosti) v rozporu s ústavním pořádkem ČR (ev. že jako celek byla v době své účinnosti, ev. platnosti, v rozporu s ústavním pořádkem ČR).

IV. Mimořádným opatřením ministerstva zdravotnictví ze dne 26. 2. 2021 č. j. 15757/2020-45/MIN/KAN byla porušena základní práva a svobody stěžovatelky. Toto opatření se proto ruší, ev. pak se určuje, že jeho veškerá ustanovení byla v době jejich účinnosti (ev. platnosti) v rozporu s ústavním

⁴ Viz shodná argumentace belgických lékařů v jejich otevřeném dopise zveřejněném na <https://www.aier.org/article/open-letter-from-medical-doctors-and-health-professionals-to-all-belgian-authorities-and-all-belgian-media/?fbclid=IwAR17fqXGy2l61gP0ChnobTKiY9yHOS14vpqllOQgJR3RZ9frtquOFYCCqSI>

pořádkem ČR (ev. že jako celek bylo v době své účinnosti, ev. platnosti, v rozporu s ústavním pořádkem ČR).

V. Krizovým opatřením přijatým usnesením vlády č. 299 dne 18. 3. 2021 byla porušena základní práva a svobody stěžovatelky. Toto opatření se proto ruší, ev. pak se určuje, že jeho veškerá ustanovení byla v době jejich účinnosti (ev. platnosti) v rozporu s ústavním pořádkem ČR (ev. že jako celek bylo v době své účinnosti, ev. platnosti, v rozporu s ústavním pořádkem ČR).

Stěžovatelka žádá, aby Ústavní soud z vlastní iniciativy přezkoumal každé další krizové opatření, kterým bude nahrazeno aktuálně (v době podání této stížnosti) platné krizové opatření, jakož i každé další prodloužení nouzového stavu či vyhlášení nového nouzového stavu. Jen tak může být zajištěn efektivní přístup stěžovatelky ke spravedlnosti.

Mgr. David Zahumenský, advokát na základě plné moci